

Пропозиції
до проекту Закону України
«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо
адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне
соціальне страхування»
*(реєстр. № 9569 від 07.08.2023 р.)**

Метою законопроекту є удосконалення законодавчого регулювання адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – ЄСВ).

Положення законопроекту не суперечать Конституції України, законам та міжнародним договорам, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Проектом пропонується внесення змін до: Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування (пропонується передача функцій контролю за повнотою та своєчасністю сплати ЄСВ Пенсійному фонду України (далі – ПФУ); Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» щодо порядку проведення державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців і громадських формувань, інших реєстраційних дій та інформаційної взаємодії між Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців і громадських формувань та ПФУ; Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо формування інформаційної бази системи персоніфікованого обліку та порядку сплати фактичних витрат на виплату і доставку пільгових пенсій; Регламенту Верховної Ради України щодо порядку прийняття закону, положення якого впливають на зменшення надходжень та/або збільшення витрат бюджетів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Запровадження єдиної системи управління страховими коштами та функціонування єдиної інформаційної системи загальнообов'язкового державного соціального страхування створюють можливість для удосконалення адміністрування ЄСВ.

Пропозиції та зауваження концептуального характеру.

Проект закону за метою та змістом пов'язаний із положеннями законопроекту «Про внесення змін до Податкового кодексу України й Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» щодо адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (реєстр. № 9570 від 07.08.2023), що обумовлює необхідність їх одночасного ухвалення.

Низка положень законопроекту № 9569 передбачає зміни техніко-юридичного характеру, обумовлені реформуванням законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, зокрема щодо функціонування двох страховиків: ПФУ та Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття. Інші пропозиції законопроекту змістовно пов'язані із законопроектом № 9570 і передбачають

заходи для забезпечення функцій ПФУ щодо: збору ЄСВ, у тому числі контролю за повнотою та своєчасністю його сплати; обліку страхових коштів та їх цільового використання; ведення Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, у тому числі реєстру страхувальників.

Варто зазначити, що до 01 жовтня 2013 року ПФУ мав функції адміністрування ЄСВ, який сплачувався на рахунки ПФУ та розподілявся серед фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування. Відповідно до попередніх законодавчих змін, із метою спрощення звітності для бізнесу, адміністрування ЄСВ передано від ПФУ до Міністерства доходів та зборів. Наразі адміністрування податку на доходи фізичних осіб та адміністрування ЄСВ здійснюється одним органом, що, на думку фахівців, сприяє легалізації заробітних плат. Таким чином, положення законопроекту мають на меті забезпечення доступності та зручності державної реєстрації та інших реєстраційних дій щодо платників ЄСВ, сприяння спрощенню порядку їх звітності. У зв'язку з цим вважаємо слушним передбачити у Прикінцевих положеннях законопроекту завдання для ПФУ щодо достатнього кадрового забезпечення діяльності з метою необхідності здійснення відповідних перевірок платників ЄСВ.

Пропоновані законопроектом зміни до частини сьомої статті 13 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» потребують редакційного корегування. Оскільки ПФУ передаються функції адміністрування ЄСВ, необхідність у розмежуванні відомостей щодо заборгованості зі сплати страхових коштів та сплати ЄСВ відсутня. Відповідно до пункту дев'ятого частини першої статті 1 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» страхові кошти – це кошти, які формуються за рахунок сплати єдиного внеску та надходжень від фінансових санкцій (штрафів і пені), що застосовуються відповідно до закону. Чинна редакція статті 13 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» розмежовувала такі відомості, оскільки їх адміністрування здійснювали різні суб'єкти (податкові органи, ПФУ та фонди соціального страхування).

Зазначеного редакційного корегування потребують пропоновані законопроектом зміни до абзацу третього пункту 2 частини сьомої статті 25 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань».

Підлягає доопрацюванню пропонований законопроектом новий пункт 14⁹ Прикінцевих положень Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо встановлення темпоральних чинників набрання Законом чинності, а саме – з 01 січня 2024 року або іншої дати, з якої пропонується ухвалити законопроект № 9569 та пов'язаний із ним законопроект № 9570.

Види ризиків ухвалення законопроекту.

Ризики ухвалення цього законопроекту безпосередньо пов'язані з ризиками ухвалення законопроекту «Про внесення змін до Податкового

кодексу України й Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» щодо адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (реєстр. № 9570), а саме:

- збільшення навантаження на органи Пенсійного фонду України та їх спроможність забезпечити ефективний облік платників ЄСВ;
- збільшення для платників ЄСВ органів, яким необхідно надсилати звіти.

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

** Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*